

ANDERS ZORN, DOOR JAN J. BRUNA.

Toen ik voor een paar jaar in het Noorden van Europa rondtrekkend, het voornemen opvatte, aan nederlandsche lezers eens een en ander te vertellen van de kunst van modern Zweden, heb ik daarbij niet in de eerste plaats gedacht aan Anders Zorn.

Om verschillende redenen, maar vooral, omdat Zorn bekender is dan de meeste van zijn zweedsche tijdgenooten en cosmopolitisch. Dan ook, omdat hij, ondanks de leidende positie, die hij inneemt op de vaderlandsche kunstmarkt en in de vaderlandsche appreciatie, ondanks zijn uitgesproken voorkeur voor zweedsche onderwerpen, in aard en wezen minder zweedsch is!

Wat mij lokte tot de „Aufgabe” te schrijven over, te getuigen van de zweedsche kunst, was wellicht een meer journalistieke dan aesthetische prikkel. De inspiratie, die aan den zuiveren aestheticus de plicht oplegt te schrijven over een schilder of over een kunstwerk was niet de voornaamste factor. Het ontstaan van een eigen kunst in Zweden, autochtoon en zuiver nationaal, was een cultuur-historisch verschijnsel, dat m.i. vroeg naar duiding, was een beschavingsphenomeen minstens even belangwekkend om de plaats

en den tijd, waar en waarop zich dat voerdeed, als om zijn uiterlijken verschijningsvorm.

De zweedsche nationale kunst, die in Zweden geboren werd op een tijdstip, toen elders reeds lang eigen kunst bloeide of had gebloeid, was uiting van een volk, welks politieke en wetenschappelijke cultuur in geen enkel opzicht achter staat bij die van andere, van een ras, dat waar het zijn instellingen bracht, (Finland, de Baltische provinciën van Rusland) eeuwendurende sporen naliet, van een natie, die niet commercieel aangelegd, tot voorkert, ondanks Gustaaf III, noch den tijd, noch de middelen had voor een eigen kunst.

Onze gouden eeuw maakte door

economische welvaart artistieken bloei mogelijk. Zonder de weelde van een fransch hof komt mij een Watteau, een Pater ondenkbaar voor. Zonder den rijkdom van den franschen bodem ware de toonaangevende positie van Frankrijk in de kunst der negentiende eeuw ondenkbaar. Het is niet bloot toeval, niet enkel uitvloeisel van rasverschil, dat Rijnland en Beieren vruchtbaarder maakte aan kunstwerken dan eigenlijk Pruisen. Wat ware in

ZELFPORTRRET VAN ANDERS ZORN. (NATIONAAL MUSEUM).